

ΑΡΧΑΙΚΗ ΕΠΟΧΗ (ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΑ) – ΓΡΑΠΤΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ (11/02/09)

[...] Όταν, λοιπόν, ο ένας ή οι λίγοι ή το πλήθος ολόκληρο ασκούν την εξουσία για την εξυπηρέτηση του κοινού συμφέροντος, αυτά τα πολιτεύματα δεν μπορεί παρά να είναι ορθά. Όταν, αντίθετα, η εξουσία ασκείται για την εξυπηρέτηση του ιδιωτικού συμφέροντος, είτε του ενός είτε των λίγων είτε του πλήθους, τα πολιτεύματα αυτά είναι παρεκκλίσεις και διαστρεβλώσεις των ορθών.[...] Συνηθίζουμε λοιπόν να ονομάζουμε: «βασιλεία» τη μοναρχία που αποβλέπει στο κοινό συμφέρον και «αριστοκρατία» το πολίτευμα στο οποίο τη διακυβέρνηση ασκούν λίγα (περισσότερα του ενός) άτομα (το όνομα οφείλεται είτε στο ότι κυβερνούν οι άριστοι είτε στο ότι ασκούν την εξουσία αποβλέποντας σε ότι είναι άριστο για την πόλη και τα μέλη της). Όταν, τέλος, κυβερνά ο λαός αποβλέποντας στο κοινό συμφέρον, αυτό το πολίτευμα πήρε το όνομα «πολιτεία», μια λέξη που είναι κοινή για όλα τα πολιτεύματα (σημ: στα αρχαία ελληνικά πολιτεία =πολίτευμα). Παρεκκλίσεις και διαστρεβλώσεις των πολιτευμάτων που αναφέραμε είναι : της βασιλείας η «τυραννία», της αριστοκρατίας η «ολιγαρχία», της πολιτείας η «δημοκρατία». Η τυραννία είναι, πράγματι, μια μοναρχία που υπηρετεί το συμφέρον του μονάρχη, η ολιγαρχία υπηρετεί το συμφέρον των πλουσίων και η δημοκρατία το συμφέρον των απόρων, κανένα, όμως, από τα πολιτεύματα αυτά δεν υπηρετεί το συμφέρον του συνόλου των πολιτών.

Αριστοτέλης, Πολιτικά Γ 7, 1-3/5

Στο παραπάνω κείμενο ο Αριστοτέλης προσδιορίζει τις μορφές των πολιτευμάτων, με βάση τη θεωρία του. Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τα δεδομένα της εν λόγω πηγής, να επαναπροσδιορίσετε και να εξηγήσετε την πορεία μεταβολής των πολιτευμάτων.

